

Кумани. Куманитѣ по произходъ принадлежали къмъ турко-татарскитѣ народи. Прѣди XI вѣкъ тѣ обитавали отъ татъкъ р. Волга, но слѣдъ тази дата измѣстили печенѣзитѣ и заели тѣхнитѣ мѣста отъ долна Волга до седмоградскитѣ Карпати и часть отъ Кримъ. Куманитѣ съ приближаването си до Черно море и р. Дунавъ и поради войнитѣ съ печенѣзитѣ встѣпили въ сношения съ византийцитѣ. Тѣ още въ XI вѣкъ започнали своитѣ нашествия въ византийскитѣ балкански области и (1064) 60,000 кумани прѣминали р. Дунавъ, за да навлѣзатъ въ империята и произведатъ грабежи; обаче византийцитѣ, съ помощта на печенѣзитѣ, ги разбили и хванатитѣ плѣнници заселили въ Тракия. Куманитѣ дали голѣмо съдѣйствиe на възстаналитѣ българи подъ началството на царетѣ Петръ II и Асѣнъ I противъ византийското владичество въ България и съ тѣхна помощъ била възобновена българската държава. Царь Калоянъ билъ въ много близко приятелство съ куманитѣ. Самъ той билъ ожененъ за куманка и голѣма часть отъ войската му заедно съ извѣстния полководецъ Манастрасъ били кумани. Въ началото на XIII вѣкъ тѣ окончателно били разбити и унищожени отъ монголитѣ. Тогава (1233) една голѣма часть, около 40,000 души се спасили въ Унгария, дѣто се заселили около р. Тиса. Други прѣминали р. Дунавъ и се прѣснали въ балканскитѣ области. Отъ послѣднитѣ една голѣма часть окончателно се настанила въ българската държава, като най-много се заселила въ Добруджа, друга отишла въ византийската латинска държава, а пѣкъ трета прѣминала въ Азия,³⁹ дѣто служили като войници въ никейската грѣцка държава. Въ българската държава куманскитѣ велможи заимали видно положение и имали силно влияние върху държавното управ-

³⁹ Ibid. 216—228.